

10.4.3 İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıkla.

1. Bu kavram insanların gizli hallerini, ayıp ve kusurlarını araştırmak demektir. Gizli kalması gerekenleri kötü maksatla araştırmak doğru bir iş değildir. Kur'an-ı Kerim inananların kardeş olduğunu belirtmiş ve toplumsal birlikteliği bozacak davranışlara karşı uyarılarda bulunmuştur. Başkalarının gizli hallerini araştırmak toplumsal ilişkilerde huzur bozucu bir durumdur.

Bu parçada bahsedilen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tecessüs
B) Suizan
C) Hile
D) İsrâf
E) İftira

2. İslam ahlakında yerilen davranışların başında gelir. Bu davranış, gerçek dışı söz söylemek, asılsız bilgi ve haber vermektir. Doğruluğun zıddıdır. Kur'an-ı Kerim insanları doğru sözlü olmaya çağırmıştır. İnsan doğru sözlü olmaya özen göstermeli, yalandan uzaklaşmalıdır. Yüce Allah, Hz. Peygambere ve ona inananlara dosdoğru olmalarını emretmiş ve tüm Müslümanların, asılsız söz söylemekten kaçınmalarını istemiştir.

Bu parçada yerilerek bahsedilen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hile
B) İftira
C) Suizan
D) Yalan
E) Gıybet

3. Türkçede kara çalmak, çamur atmak ve leke sürmek gibi deyimlerle ifade edilir. İnsanı bu davranışa götüren en önemli nedenlerden biri karşılaştığımız olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmadan konuşmaktır. Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de bu davranışın önüne geçmek için insanların bilgi sahibi olmadıkları şeyler hakkında konuşmalarını öğütler. "İyice bilmediğin bir şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz, kalp bunların hepsi yaptıklarından sorumludur." (İsrâ suresi, 36. ayet) ayeti ile insana ulaşan haberlerin araştırılmasını ister.

Bu parçada örneklendirilerek anlatılan davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gıybet
B) Tecessüs
C) İftira
D) Hile
E) Haset

4. Bu davranış bir kişilik ihlalidir. İnsanlar arasında küskünlük, kin ve huzursuzluğa neden olur. Bir ortamda bulunmayan kişinin arkasından kötü biçimde konuşmak demektir. Bu eylem kişinin onurunu zedeler. Bu açıdan İslam ahlakında son derece yakışsız bir tutum olarak görülür. Yüce Allah bu davranışı şu dikkat çekici benzetmeyle yasaklamıştır: "...Birbirinizin **** yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanırmı? Bak bundan tiksindiniz..." (Hucurât suresi, 12. ayet)

Bu parçada bahsedilen ve ayette boş bırakılan yere gelmesi gereken davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haset
B) Gıybet
C) İftira
D) Tecessüs
E) Yalan

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları mikailokumus.com'a aittir.

5. Bu davranış İslam düşüncesine göre ahlaki bir zayıflıktır. İnsanın kalbinde ortaya çıkan olumsuz bir duygudur. Bu duygu terbiye edilmediğinde düşünce ve davranışa sirayet eder. Gazzâlî'ye göre bu davranış kalp ile gıybettir. Dil ile yapılan gıybetten farksızdır. İnsanların iç dünyasındaki gizli hallerini Allah'tan başka kimse bilemez. Kötülük kanıtları ortada görülmedikçe hiç kimse hakkında açıkça bilinen ve görülen gerçeklerin ötesinde kötü kanaat beslenmemelidir. Bu davranışın olumsuz sonuçlara; kişisel ve toplumsal huzursuzluklara, çekişme ve kavgalara yol açma ihtimali de büyüktür.

Bu parçada bahsedilen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suizan
- B) Hile
- C) İsrâf
- D) İftira
- E) Haset

6. Bu davranışın zararı sadece kişinin kendisiyle sınırlı kalmayıp toplumsal ilişkilere de uzanır. Özellikle kıskançlık duygusu başkalarının imkânlarını çalma, hak sahiplerine engel olma gibi sonuçlar doğurduğunda toplumun huzurunu bozar. İslam bilginleri psikolojik ve sosyal zararlarını göz önüne alarak bu davranışı haram kabul etmişlerdir. İslami kaynaklarda sık sık İblisin Hz. Âdem'i kıskanmasına da atıfta bulunularak bu davranışın şeytani bir huy olduğu ifade edilir. İblisin Hz. Âdem'i kıskanması "gökte işlenen ilk günah", Kabil'in Habil'i kıskanması "yerde işlenen ilk günah" olarak değerlendirilir.

Bu parçada aşağıdaki yerilen davranışlardan hangisine değinilmiştir?

- A) Tecessüs
- B) Suizan
- C) İftira
- D) Gıybet
- E) Haset